

Zápis

Z obhajoby disertační práce paní Mgr. Sylvy Polákové konané dne 2. září 2015.

Téma práce „Konvergence filmu a architektury. Případ Prahy.“

Přítomní: dle prezenční listiny

Předseda komise doc. PhDr. Ivan Klimeš zahájil obhajobu a požádal Mgr. Polákovou, aby přítomným představila svou práci.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Sdělila zejména: Chtěla ozřejmit impulzy, které ji vedly k vybrání tématu konvergence filmu a architektury. Dlouhodobě se zabývala videoartem, který překračuje disciplínu filmu. Zajímaly ji projevy filmu mimo kino, mimo tradiční kinematografický dispozitiv a kladla si otázky, jak o těchto případech obecně hovořit. Směr sledování se ubíral k pojmu relokace filmového média, které ukotvila v městském prostředí. Musela obecněji přemýšlet o možnostech konvergenčí, nejužitečnější byl koncept konvergence a autonomismu médií. Materiál sbírala subjektivně a nahodile; teoretická mřížka ukázala, jak příklady řadit, porovnávat, hledat historický předobraz, ale i dozvuky.

Relokace se ukázala jako klíčová otázka výzkumu. Určité pojítko představovala krize identity, destabilizace disciplín; souvisí se zvikláním statutu, jak jsou architektura, film i umění chápáno. Záměrem bylo zabývat se hraničními oblastmi. Co pojí tyto oblasti, je chápání resonance moderny a jejího programu, nikoli jako uzavřené epochy, ale jako způsobu myšlení, přistupování ke světu i vizualitě. Důležité bylo revidování terminologického pole, aby použité termíny nemusela vysvětlovat v dalších kapitolách. V případové studii s nimi nakládá již jako s funkčním aparátem.

Případovou studii si vymezila konkrétním městem i určitým časovým rámcem a to z toho důvodu, že publikace i teoretické rámce, ze kterých mohla čerpat (především zahraniční provenience), se liší od reality, se kterou se mohla jako pozorovatel architektonických konvergenčí v Praze setkávat. Váhala, zda koncepty tzv. urban screen jsou převoditelné do našeho prostředí, v čemž ji zase pomohl metodologický základ. Klíčové byly relokace autonomismu médií, které obzor rozšířily. To, co čerpala z článků pod označením mediální fasády a urban screens mohla rozšířit i na oblast, která spadá spíše do pravomocí architektů, které se nicméně nechtěla vyhnout. Práce na případové studii ji přivedla ke konkrétním historickým vazbám, kde zcela vyplynula souvislost se Zdeňkem Pešánkem a českým luminokinetismem; Po celou dobu se záměrně pohybovala ve škále kulturně informační, nejen estetické, kde se prolínají sociálně-kulturní dynamiky, což souvisí se sledováním sociálního étosu, které je možné v soudobé praxi vidět, kritizovat, přemýšlet o jeho potenciálu, budoucnosti i selhání.

Předseda komise vyzval školitelku, aby představila studenta.

Školitelka PhDr. Petra Hanáková, Ph.D. zmínila 8 letou velmi vědomou přípravu kandidátky na disertaci. Na počátku stálo téma mediálních fasád, ale postupně bylo rozšiřováno až ke konvergenčím, tato ambicióznost práci sluší. Koncepty,

kteře autorka představila dokládají precizování tématu (prostřednictvím vlastní kurátorské i pedagogické praxe, publikace). Práce nabízí velmi funkční metodologickou mřížku. Původně nevěřila, že by „pešánkovský rámeček“ mohl v kontextu práce fungovat, ale jak se ukázalo, funguje velmi dobře, práci dodal zásadní historický rozměr. Spolupráce s Mgr. Polákovou byla po celou dobu studia velmi příkladná.

Předseda komise vyzval oponenty, aby přednesli závěry svých posudků.

Prof. Miroslav Petříček sdělil, že téma filmu a architektury není snadné, byla potřeba si vytknout jasně definovatelnou perspektivu, což se práci povedlo velmi přesně. Nejdůležitější bylo prolamování mediální praxe do veřejného prostoru. Vedle konkrétních analýz, které pracují s originální metodologií; jádro je relokace automatismu médií, což na obecnější rovině souvisí s modernou jako transdisciplinárním prostředím par excellence. Kandidátka sleduje nikoli krizi, ale resonanci. Mediální praxe vyvolá problém, který se dá řešit, nebo se dá na něj odpovědět. Řešení je k ničemu, ale odpověď je zajímavá. Práci si přečetl s velkou radostí, především analýzy. Zvolený přístup teprve produkuje objekt, který zkoumáte. To se mu velmi líbí, protože si to vynutí jiný pohled. Objekt zkoumání je dynamická síť vztahů a linií, pole audiovizuálního komunikačního systému, což je předmět, který si vydobyla svým přístupem. Téma integrace časového média do solidního média (filmu do architektury), tekutá architektura atd. Text je promyšlený, práce je zřetelně originální jak tématem i přístupem. Práci doporučuje k obhajobě.

Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph. D. Uvedl, že v hodnocení bude přísnější, Sylvu zná i její práci a váží si jí. Úvodní strany disertace jej nažhavily, velice na něj zapůsobila metodologická část (hlavní část disertace), ale již nedochází k důsledné aplikaci na konkrétní případy. Práce se rozpadá do jednotlivých kapitol, postrádal propojení a zapojení jednotlivých záběrů, myšlenkový tok příliš separován. Při čtení Pešánka, doufal v rozvedení s časovostí, archivním výzkumem. Co se nového můžeme dozvědět o avantgardě. Jak otázka konvergence filmu a architektury skutečně funguje, jak se tento fenomén vztahuje k architektuře. Práci doporučuje k obhajobě.

Kandidátka Mgr. Sylva Poláková odpovídá na posudky oponentů:
Děkuje za oba posudky, které pro ni představují důležitou reflexi práce. Přiznává se, že na zádrhly, které byly zmíněny, sama narážela při psaní práce. Zaměřila se na provázání. V práci je spousta témat, vrcholů v oblasti architektury, umění, filmu, každý čtenář postrádal rozpracování tématu, což neobyčejně odvádí pozornost. Spousta materiálu tam není na úkor čtenářskému postrádání. Souvislost Pešánka s filmovou avantgardou je podle ní předmětem jiné práce, automatismy se v umělecké avantgardě tolik neobjevují. Proto se tolik nerozepisuje o Pešánkově vlivu na film *Světlo proniká tmou*.
Otázka klíče ke klasifikaci – snažila se přiblížit tři formální způsoby (plošný, způsobový, nástrojový), výtka směřovala k tomu, že se málo rozepisuje nástrojovou konvergencí. Protože výzkum lokalizovala na Prahu, která není tím pravým stavebně developerským tržním centrem, kde by tyto konvergence mohly vznikat. Musela se spokojit s popisem převzatým z popularizačních

architektonických článků, které seznamují architektonickou obec s tímto trendem. Sama mohla pracovat jen s případem Tančícího domu. Volby příkladů nevycházejí z estetického kritéria, ale z kurátorského.

Předseda komise zahájil diskusi.

Prof. Zuska: Zajímá ho otázka relokace automatismu, což pro něj představuje mnohoznačné spojení, jedná se o automatismy umělecké produkce nebo percepce?

Mgr. Poláková: Souvisí to s obojím. V práci se hodně věnuje i relokaci filmové zkušenosti.

Prof. Zuska: Co se stane relokací autonomismu? Je to neměnný automatismus v jiném prostředí a sám se nezmění, nebo se aktem přemístění automatismus změní?

Mgr. Poláková: Změní se čtení automatismu. Byla by potřeba řešit případ od případu. Technologické automatismy se mohou měnit jen do určité míry, aby se nestaly úplně jinými automatismy.

Prof. Zuska: Téma mu konverguje ke klasickému konceptu ruské formální školy a to je „ozvláštnění“. Upozorníte na to, že to jsou automatismy. Když to přemístíte, ukážete na to, tím to ozvláštníte.

Mgr. Poláková: Proč ne, má-li to fungovat, proč to nepozměnit.

Prof. Petříček: Protože se Mgr. Poláková dostává až k videomappingům a digitalizacím – v digitálním prostředí je to s ozvláštněním těžké. Překlápí se to z jednoho do druhého.

Prof. Zuska: Samozřejmě to nejde udržet v původní podobě. Není to v zákrytu, to co jste v práci dělala, nejde překrýt pojmem ozvláštnění.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: počet členů komise 5 – přítomných členů 4 – 4 kladné hlasy. Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Magda Španihelová

Podpis předsedy komise:

